

Tanítási tervezet

Az óra időpontja: 2017.11.13. 10.00.

Iskola, osztály: Budenz József Alapítványi Gimnázium, 10. osztály

Iskola neve és címe: Budenz József Alapítványi Gimnázium, 1021 Budapest, Budenz út 20-22.

Tanít: Horváth Márton

Témakör megnevezése: A világgazdaság jellemző folyamatai

Tanítási egység (téma) címe: **A világcégek hálójában**

Az óra (jellemző) típusa: Új ismereteket szerző és feldolgozó óra, valamint képességeket fejlesztő, gyakorló óra

1. Tantervi követelmények

1.1. A tanítási óra oktatási céljai: Érdeklődés felkeltése a napi gazdasági folyamatok megismerése iránt. Érdeklődés felkeltése a vállalatok telepítési politikája iránt. Többszemponthuság fontosságára való figyelemfelhívás. A diákok kommunikációs készségeinek fejlesztése.

1.2. A tanítási óra képzési, fejlesztési céljai: Lényegkiemelés, kreativitás, önkifejezés, feladattudat, együttműködési készség, érvelés, vitakészség, kommunikációs készség szituációs játékkal, kritikai gondolkodás fejlesztése. Pénzügyi döntések mérlegelési képességének, a vállalkozó szellemű, kreatív állampolgárrá válás igényének kialakítása.

1.3. A tanítási óra nevelési céljai: Érzékenyítés, a szociális kompetencia fejlesztése a videórészlet által. A diákok önálló véleményformálásának, kritikai gondolkodásának fejlesztése. A világ társadalmi, gazdasági és kulturális különbségeinek megismertetése. Gazdasági tudatosság kialakítása.

1.4. Oktatási követelmények

a. Fogalmak:

- új fogalmak: sweat shop, gazdasági kiszolgáltatottság, gazdasági befolyás
- megerősítendő fogalmak: transznacionális vállalat, multinacionális vállalat, adókedvezmény, profitmaximalizálás, valamint amik a vita során feljönnek

b. Folyamatok:

- új folyamatok: transznacionális vállalat telephely telepítésének folyamata,
- megerősítendő folyamatok: gazdasági és pénzügyi folyamatok

c. Összefüggések:

- új összefüggések: a globalizáció és transznacionális vállalatok működése, a profit „mindenhatósága” kontra a munkaerő „kizsákmányolása”
- megerősítendő összefüggések: a globalizáció megjelenése a mindennapokban, a gazdaság globálissá válása

d. Megfigyelések, vizsgálatok, kísérletek: Szituációs játék-beleélő képesség, önálló ismeretszerzés.

e. Fejlesztendő készségek, kompetencterületek: Kritikai és elemi tárgyalási képesség. Vitakészség, szociális kompetencia, anyanyelvi kompetencia.

f. Főbb tanulói tevékenységek: vita, érvelés, szerepjáték, videóelemzés-asszociáció, információgyűjtés és feldolgozás

2. Szemléltető és munkaeszközök

A vita feladatléírása, videó, valamint összehasonlító táblázat

3. Felhasznált irodalom

Arday I. – Kőszegi M. – Sáriné – Ütőné: Földrajz 10., OFI (2016), Budapest

<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/termeszettudomanyok/foldrajz/tarsadalomfoldrajz/transznacionalis-es-multinacionalis-vallalatok/>

https://www.mozaweb.hu/Lecke-Foldrajz-Foldrajz_10-A_transznacionalis_vallalatok_vilaga-102583

<http://www.aftenposten.no> – videók a Sweatshop-okról

<http://444.hu/2015/01/26/a-legerosebb-valosagshow-amiben-norveg-divatblogger-fiatalok-ementek-kambodzsa-hogy-ruhakat-keszitsenek/>

<http://egyetemi.hu/fajlok/foldrajz/10.%20%C3%A9vfolyam/4.%20A%20transznacion%C3%A1lis%20v%C3%A1llalatok%20vil%C3%A1ga.pdf>

4. Mellékletek jegyzéke

- A csoportmunkához kiadott feladatlap
- Videó (részlet a Sweatshop című sorozatból)

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
1 perc	Óraszervezés	-	-	-	-
1 perc	Előzetesen kiadott feladat rövid ismertetése	Emlékeztető, bevezetés	a feladat nagy vonalakban történő ismertetése	frontális	feladatlap
5 perc	A csapatok felkészülése	előzetes feladat felidézése, szempontok megbeszélése, egyeztetés	a csoportok közös megbeszélése, tanári felügyelettel	csoportmunka	feladatlap
15 perc	Vita: rugalmasnak kell lenni a vita menetének megfelelően. Szükség szerint tanári kérdésekkel lehet továbblendíteni a vitát.	kommunikációs készség fejlesztése, lényegkiemelés, önkifejezés, együttműködési készség	vita	a vitának megfelelő csoportmunka, szituációs játék	feladatlap, berendezett terem, lapok (ki kicsoda)
2 perc	Vita tanulságainak rövid összegzése, átvezetés a Sweatshop-okra. Sweatshop definíció: azokat a periférián fekvő országokban működő üzemeket, ahol a helyieknek nagyon kevés pénzért, embertelen és gyakran életveszélyes körülmények között kell dolgozniuk, hogy munkájuk termékét aztán a világ másik felén adják el óriási haszonnal. (a definíciónak csak a lényegi részeit említem meg)	rövid összegzés, logikai kapcsolat felépítése, lényegkiemelés elmélyítés	tanári közlés – kérdve kifejtő módszer	frontális	tábla, filctoll, füzet, toll
7 perc	Sweatshop című norvég sorozat részletének megtekintése	érdeklődés felkeltése az új fogalom iránt	szemléltetés videórészlet által	önálló megfigyelés, információgyűjtés	laptop, videórészlet, projektor, tábla
5 perc	A videó megtekintése után milyen érzések kavarnak benned? Milyen problémákat észleltetek a bemutatott filmrészletben? Mennyit dolgoznak? Mennyiért dolgoznak?	videóelemzés, asszociáció, logikai kapcsolat felépítése, elemző képesség fejlesztése, téma továbbgondolása, szociális készségek	tanári közlés – kérdve kifejtő módszer, visszacsatolás az eddigi ismeretekhez	frontális (tanári kérdésekkel irányított) megbeszélés	füzet, toll

	<p>Milyen körülmények között dolgoznak? Milyen életkörülmények között laknak? Miért nem küldik el a multit? Miért nem hívják össze a város a lakóit a probléma kapcsán, mint itt az óra elején mi azt megtettük?</p>	fejlesztése			
3 perc	<p>Fordítsunk a szemüvegünkön, azaz vizsgáljuk meg a „másik oldalról”! Vajon miért éri meg egy óriásvállalatnak ilyen országokba telepíteni leányvállaltokat? Milyen szempontok érvényesülnek, amikor ezekbe az országokba települnek? stb.</p>	<p>logikai kapcsolat felépítése, elemző képesség fejlesztése, téma továbbgondolása, többoldalú megközelítés, mérlegelési képesség,</p>	<p>tanári közlés – kérdeve kifejtő módszer, visszacsatolás az eddigi ismeretekhez, az előzőekben elhangzottakhoz</p>	<p>frontális (tanári kérdésekkel irányított) megbeszélés</p>	<p>fűzet, toll</p>
5 perc	<p>Foglaljuk össze a ma tanultakat: Melyek a pozitív, illetve negatív hatásai a multi vállalatok betelepülésének egy adott országba?</p>	<p>ismeretek összefoglalása, rendszerezése, rögzítése, elmélyítése</p>	<p>Tanulók által felelevenített pozitív és negatív hatások rendszerezése a táblán – a diákok által</p>	<p>frontális (tanári kérdésekkel irányított) megbeszélés</p>	<p>tábla, filctoll</p>
1 perc	<p>Elköszönés</p>	-	tanári közlés	frontális	-

Mellékletek

FELADAT

A Tisza partján fekvő 10 000 fős lakosú Kofola kisvárosba befektető érkezik. Ez az első multinacionális cég, amely a településen új telephelyet akar létesíteni. A város Magyarország és az Európai Unió egyik legszegényebb régiójába tartozik. Fejlesztésre nincs lehetőség, évről-évre hitellel tartja fent magát a település. Kofola, mint a legtöbb település az alföldi régióban jelentős munkanélküliséggel küzd. Mivel a fiatalok számára nincs lehetőség, ezért legtöbbször elhagyja Kofolát, minek következtében a városban öregszik a lakosság.

A Henkel cég befektetése reményt nyújthat a település vezetői számára a tekintetben, hogy a fent jelzett problémák mérséklődjenek. Azonban a befektető azt a területet nézte ki, amelyen a város új iskolát szeretett volna építeni. A kinézett terület néhány kilométerre fekszik a Tisza-tó kiemelt turisztikai célponttól. A város fekvéséből eredően a Tisza-partját egyedül a városon keresztülhaladó főúton lehet megközelíteni.

Képzeljétek el, hogy Kofola város polgárai vagytok és az önkormányzat lakossági meghallgatást hív össze annak megvitatása érdekében, hogy a vegyiparral foglalkozó Henkel multinacionális cég a település határában szeretne egy gyáregységet telepíteni. Az önkormányzat ebben a befektetésben látja a település jövőjét, viszont a lakosságot aggodalommal tölti el az új telephely megnyitása. Rendeződjétek a lent leírtak szerint csoportokba. A csapatok egy része a gyár megnyitása mellett, egy másik része a gyár megnyitása ellen kampányol. A vita során a város polgármesterét és a vezető testületet kell meggyőzni arról, hogy ez a befektetés nem kívánt a lakosok számára.

A felkészülésre 5-5 perc áll mindkét csapat rendelkezésére: gyűjtsetek érveket, ellenérveket, amelyeket állítsatok sorrendbe a hatékonyabb vita érdekében.

Ezután a vitázó csapatoknak 10 percük lesz arra, hogy érveiket felsorakoztassák akár a beruházás mellett, akár ellene. Válasszatok szóvivőket, akik a csapatok nevében felfognak.

VIDEÓ

<http://www.aftenposten.no> – videók a Sweatshop-okról, a részlet ezen videókból készült kivágásra.